

megen af de senere års historieforskning, at grænserne er blevet mere udvikede (selv om der naturligvis stadig er forskelle). Men det er kun godt, for det letter da en forhåbentlig frugtbar dialog.

Jens Chr. Manniche

Erik Ninn-Hansen: *Fra Christmas til Baunsgaard. Dansk politik fra 1948-73.* (Schønberg, 1985). 160 s., 198,-kr.

I 1974 udsendte Erik Ninn-Hansen en bog om »Syv år for VKR«. Bogens hovedemne var samarbejdet mellem disse partier, og den indeholdt megen god oplysning om dansk politik i årene 1968-73. Forfatteren, der blev justitsminister i firkløverregeringen 1982, har nu udsendt endnu en erindringsbog, der omfatter tiden 1948-73. Tidsmæssigt er der altså tale om nogen overlapning i forhold til den første bog.

De indledende afsnit om John Christmas Møller er en velment panegyrik, der imidlertid tilslører JCM's sammensatte karakter og i øvrigt baseres på oplysninger – om grænsespørgsmålet og retsopgøret – hvis rigtighed i bedste fald giver anledning til megen tvivl.

Medens Christmas Møller ikke var meget mere end en myte for ENH, har han i sin lange politiske virksomhed naturligvis truffet adskillige politiske aktører. Dem beskriver han i biografiske glimt og ud fra sin personlige opfattelse. Beskrivelserne er stort set elskværdige, hvad enten der er tale om partifæller eller modstandere, men trods venligheden giver de dog et bidrag til forståelse af det politiske persongalleri. Rammen om fremstillingen er naturligvis den indenrigspolitiske udvikling i årene 1948-73, og vi får derved en brik i puslespillet, som repræsenterer netop ENH's syn på tingene. Det er kun ved at samle et stort

antal sådanne brikker, at mosaikken kan danne et billede. Desværre har vi for få af den slags brikker her i landet.

Bogen indeholder et afsnit, der betegnes som »Det succesfulde tiår«. Afsnittet indledes således: »60'erne er blevet udlagt som det 20'nde århundredes let-sindige frikvarter. Betegnelsen er ganske og aldeles misvisende. Sjældent er der arbejdet så meget og med så gode resultater som netop i dette tiår«. I betragtning af at lønniveauet og inflationen i dette tiår var ca. 20 pct. højere end i de lande, vi skulle konkurrere med, og at kapitalindsatsen faldt væsentligt, turde det være en besynderlig karakteristik, der ikke bliver mere forståelig af det forhold, at der i denne periode gennemførtes udgiftskrævende foranstaltninger, som tynger os der dag i dag, og som er årsagen til en stor del af de vanskeligheder, som den nuværende regering har at slås med.

ENH's milde landsfaderlige indstilling over for såvel ubehagelige kendsgerninger som personer, der ikke er politisk enige med ham, præger i høj grad bogen. Det er en indstilling, der naturligvis er meget sympatisk men som til en vis grad kan give læseren det indtryk, at der ikke var forskel på noget som helst. Og det er sikkert også en del af forklaringen på vælgerskredet i 1973.

Poul Meyer

Kjell A. Eliassen & Mogens N. Pedersen: *Skandinaviske politiske institutioner og politisk adfærd 1970-1984. En kommenteret bibliografi.* (Odense Universitetsforlag, 1985). 158 s.

Denne bibliografi medtager den litteratur om de politiske institutioner og politisk adfærd i Danmark, Norge og Sverige, der er udkommet i perioden 1970-1984. Da de hidtidige bibliografier, som Scandinavian Political Studies (SPS) har